EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2019.3.27.
COM(2019) 158 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

A Bizottság harminchetedik éves jelentése a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek az EU dömpingellenes, szubvencióellenes és védintézkedési tevékenységéről, valamint a harmadik országoknak az Európai Unióval szembeni piacvédelmi intézkedéseiről (2018)

{SWD(2019) 141 final}

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

A Bizottság harminchetedik éves jelentése a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek az EU dömpingellenes, szubvencióellenes és védintézkedési tevékenységéről, valamint a harmadik országoknak az Európai Unióval szembeni piacvédelmi intézkedéseiről (2018)

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Ez a harminchetedik jelentés két szemszögből számol be az Európai Unió (EU) piacvédelmi tevékenységéről. Egyfelől – kivételesen túllépve a jogi kötelezettségeken – bemutatja azokat a kihívásokat, amelyekkel a piacvédelem területén a Jean-Claude Juncker vezette Bizottságnak szembe kellett néznie, az ezekkel kapcsolatos különböző fejleményeket, valamint az elért eredményeket. Az EU piacvédelmi eszközeinek 60 éves történetében talán még nem volt példa arra, hogy öt év alatt annyi kihívást kelljen kezelni, mint 2014 és 2019 között. Az acéliparban világszerte meglévő kapacitásfelesleg növelte a piacvédelmi intézkedések iránti igényt. Azzal, hogy ebben az időszakban 25 új piacvédelmi intézkedést vezetett be, a Bizottság fontos, ha nem alapvető jelentőségű segítséget nyújtott az európai acélipar életképességének és versenyképességének fenntartásához. Továbbá két jogszabály-módosításra is sor került, amelyek révén 1994 óta először történtek lényegi változások az EU piacvédelmi szabályrendszerében. Ezek a módosítások segítettek biztosítani, hogy piacvédelmi intézkedései révén az EU képes legyen megfelelő módon hatékonyabban és eredményesebben fellépni az egyre erősödő és kárt okozó dömpinggel és támogatásnyújtással szemben. A Bizottság 2002 óta először indított védintézkedési vizsgálatot és vezetett be védintézkedéseket az acéltermékek területén. Amint a jelentés bemutatja, a Bizottság hatékony, határozott és kiegyensúlyozott fellépése lehetővé tette az európai uniós munkahelyek megvédését, egyúttal pedig egyértelmű választ adott egyes kereskedelmi partnereink erősödő protekcionizmusára, miközben saját piacvédelmi eszközrendszerünk reformja sem maradt el, ami a jövőbeli még nagyobb hatékonyság záloga.

Másfelől a jelentés bemutatja a 2018. év vonatkozásában az EU dömpingellenes, szubvencióellenes és védintézkedési tevékenységét, valamint a harmadik országoknak az EU-val szembeni piacvédelmi fellépéseit. A jelentés e része a dömpingellenes alaprendelet[1] 23. cikkének és a szubvencióellenes alaprendelet[2] 34. cikkének megújított rendelkezései, valamint

[1] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/1036 rendelete az Európai Unióban tagsággal nem rendelkező országokból érkező dömpingelt behozatallal szembeni védelemről (HL L 176., 2016.6.30., 21. o.).

[2] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/1037 rendelete az Európai Unióban tagsággal nem rendelkező országokból érkező támogatott behozatallal szembeni védelemről (HL L 176., 2016.6.30., 55. o.).

a védintézkedéseket szabályozó alaprendelet[3] 23. cikke alapján készült. A jelentéshez a korábbi évekhez hasonlóan most is tartozik egy bizottsági szolgálati munkadokumentum, amelynek szövege és mellékletei további részletes információkkal és adatokkal szolgálnak.

A 2018. évben ismét nagy hangsúlyt kapott az egyes konkrét ügyekkel kapcsolatos tevékenység: a Bizottság hat új ügyben vezetett be intézkedéseket, nyolc új ügyben döntött az intézkedések mellőzése mellett, és 2017-hez hasonlóan nagy erőt fordított a meglévő intézkedések felülvizsgálatára is.

A 2018. év azért is kivételes volt, mert a vizsgálat megindításának időpontjától függően eltérő piacvédelmi szabályokat kellett alkalmazni, azaz párhuzamosan három különböző szabályrendszer szerint kellett eljárni.[4]

A jelentés és a hozzá tartozó bizottsági szolgálati dokumentum a következő nyilvánosan elérhető internetcímen tekinthető meg:
http://ec.europa.eu/trade/issues/respectrules/anti_dumping/legis/index_en.htm.

[3] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/478 rendelete a behozatalra vonatkozó közös szabályokról (HL L 83., 2015.3.27., 16. o.).

[4] A 2018. június 8-án és azt követően indított ügyekben mind az új számítási módszertant, mind pedig a korszerűsített eljárási szabályokat (köztük a rövidebb vizsgálati határidőket) alkalmazni kellett. Az új számítási módszertant már a 2017. december 20-tól 2018. június 7-ig tartó időszakban indított új ügyekben és hatályvesztési felülvizsgálatokban is követni kellett. Minden más ügyben még a „régi” szabályok voltak irányadók.

I. A JEAN-CLAUDE JUNCKER VEZETTE BIZOTTSÁG TEVÉKENYSÉGÉNEK EREDMÉNYEI

I.1. EREDMÉNYESEN ALKALMAZOTT PIACVÉDELMI INTÉZKEDÉSEK: HATÁROZOTTSÁG MÉRTÉKKEL

Csakis a tisztességes kereskedelem lehet szabad. A piacvédelem a sarokköve az EU által a tisztességes kereskedelem feltételeinek megőrzése érdekében tett erőfeszítéseknek. Ugyanakkor a korszerű piacvédelmi eszközöknek igazodniuk kell a gazdasági realitásokhoz, és alkalmazásuknak a kárt okozó és tisztességtelen kereskedelem keretében folytatott behozatal hatásainak ellensúlyozásához szükséges körre kell korlátozódnia. Ebben a szellemben a Bizottság „A mindenki számára előnyös kereskedelem" című közleményében[5] kiemelt célként határozta meg a piacvédelmi intézkedések hatékonyságának és eredményességének növelését.

Ez annál is fontosabb volt, mert a Jean-Claude Juncker vezette Bizottság a megbízatásának teljes időtartama alatt nagyon sok ügyet volt kénytelen kezelni a tisztességtelen behozatal miatt, és sok ezek közül kritikus jelentőségű volt az európai gazdaság szempontjából. A 2014 novemberétől 2018 decemberéig tartó időszakban 170 piacvédelmi vizsgálat indult és 95 intézkedés lépett hatályba az egyenlő versenyfeltételek helyreállítása érdekében. Ez utóbbiak közül 35 volt új intézkedés, a többi pedig meglévő intézkedés megújítása vagy kiterjesztése.

Az EU piacvédelmi eszközrendszere munkahelyeket véd meg, és ezáltal **közvetlenül kedvező hatást** fejt ki az EU iparára és gazdaságára. A jelenlegi biztosi testület megbízatásának ideje alatt bevezetett piacvédelmi intézkedések több mint 124 000 munkahely megőrzését segítették elő.[6] A legnagyobb kedvezményezett az acélipar volt, amelyben 86 000 munkahely megvédésére volt szükség. Összességében azok az uniós intézkedések, amelyek 2018 végén hatályban voltak, mintegy 320 000 ipari munkahelyet védtek eredményesen a tisztességtelen versennyel szemben.

Az európai uniós piacvédelmi intézkedések a lehető legkisebb gazdasági költség mellett könnyítik az EU iparának helyzetét. Voltaképpen az EU **alacsonyabb vámszinteket alkalmazott**, mint más kereskedelmi partnerek. Például az acéltermékekre kivetett vámok jelenleg átlagosan 29% és 45% között vannak, míg az Egyesült Államok (USA) hasonló vámjainak átlagos szintje 54% és 87% között található.[7] Az EU alacsonyabb átlagos vámszintjeinek egyik fő oka „az alacsonyabb vám szabálya", amely szerint a tisztességtelen kereskedelem forrása (dömpingkülönbözet) és hatása (kárkülönbözet) közül a kisebb mértékűt

---

5 A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának, 2015. október 14.: A mindenki számára előnyös kereskedelem – A felelősebb kereskedelem- és beruházáspolitika felé, COM(2015) 497 final.

6 Forrás: európai uniós rendeletek, valamint az uniós gazdasági ágazat hivatalos panaszai és felülvizsgálati kérelmei.

7 Forrás: európai uniós rendeletek, WTO.

kell ellensúlyozni.[8] Továbbá a Bizottság csak akkor indít vizsgálatot, ha arra szükség van, és a kiigazító intézkedések bevezetése előtt mindig megvizsgálja azt is, hogy a piacvédelmi intézkedések nem hatnak-e az EU általános gazdasági érdeke ellen.

Az EU piacvédelmi intézkedéseihez **komoly javító hatás** társul: a legtöbb esetben már a vizsgálat alatt, de az intézkedések bevezetése után mindenképpen a dömpingelt, illetve támogatott behozatal volumene jelentősen visszaesik. A következő táblázat példákat tartalmaz a hatályban lévő uniós intézkedésekre és hatásukra:

Az intézkedéssel érintett termék	Származás helye	Az adott származási helyről érkező dömpingelt vagy támogatott behozatal csökkenése az intézkedések bevezetése után (legutóbbi adatok az eredeti vizsgálat vizsgálati időszakában tapasztalt behozatalhoz képest)[9]
Acéltermékek (a Jean-Claude Juncker vezette Bizottság által indított ügyek)	Különböző országok	–89%
Acéltermékek (az összes intézkedés)	Különböző országok	–70%
Alumíniumkerekek	Kínai Népköztársaság	–38%
Alumíniumradiátorok	Kínai Népköztársaság	–98%
Asztali és konyhai kerámiaáruk	Kínai Népköztársaság	–28%
Bevont finompapír	Kínai Népköztársaság	–99%
Hőpapír	Koreai Köztársaság	–91%
Kerámialapok	Kínai Népköztársaság	–84%
Morzsolt csemegekukorica	Thaiföld	–62%
Új és újrafutózott autóbusz- vagy tehergépjármű-abroncsok	Kínai Népköztársaság	–81%

Forrás: Comext, európai uniós rendeletek

Az EU piacvédelmi intézkedéseinek eredményességére egy másik példa az, ahogyan az Unió az acélipari válságra reagált (részletesebben lásd az I.3. pontban).

[8] Speciális szabályok vonatkoznak a kárkülönbözet számítására abban az esetben, ha a nyersanyagárak torzak, és az áru termelési költségein belül legalább 17%-ot képviselnek. A szubvencióellenes intézkedésekkel összefüggésben az alacsonyabb vám szabályát általában nem kell alkalmazni.

[9] Az eredeti vizsgálat vizsgálati időszakára vonatkozó behozatali adatok a 2017 novemberétől 2018 októberéig tartó időszak behozatali adataihoz vannak hasonlítva. Az „abroncsok” esetében az összehasonlíthatóság érdekében extrapolációt alkalmaztunk az intézkedések bevezetése utáni időszakra vonatkozó adatok (hat hónap) alapján. Lásd a 2018. október 18-i (EU) 2018/1579 bizottsági végrehajtási rendeletet (HL L 263., 2018.10.22., 3. o.).

A 2014 novemberétől 2018 novemberéig tartó időszak folyamán az EU az intézkedések bevezetésének eredményeképpen több mint 1,5 milliárd EUR összegű dömpingellenes és kiegyenlítő vámot szedett be, amely teljes egészében az EU költségvetését gyarapította.

A dömping- és a szubvencióellenes intézkedéseket bevezetésük után öt évvel felül kell vizsgálni, ha az EU ipara azon túl is fenn kívánja tartani őket. A 2014 novemberétől 2018 decemberéig tartó időszakban a Bizottság 52 európai uniós intézkedés kapcsán indított **hatályvesztési felülvizsgálatot**. Ezek a hatályvesztési felülvizsgálatok lehetőséget adnak annak meghatározására, hogy mennyiben volt más az érintett európai uniós gazdasági ágazat helyzete az intézkedések bevezetésekor, mint öt évvel később. A Bizottság akkor tarthatja fenn az intézkedéseket, ha a hatályvesztési felülvizsgálat keretében megállapítja, hogy az intézkedések hatályon kívül helyezése valószínűsíthetően a dömping vagy a támogatásnyújtás és a kár folytatódását vagy megismétlődését eredményezné. Az EU érintett gazdasági ágazata az esetek mintegy 75%-ában kér hatályvesztési felülvizsgálatot.[10]

Példák hatályvesztési felülvizsgálatokra és a piacvédelmi intézkedések eredményességére

A ***kerámialapokra*** vonatkozó intézkedések[11] hatályvesztési felülvizsgálata – sok más eset mellett – jó példa arra, hogy az EU intézkedései mennyire eredményesen képesek biztosítani egy-egy európai uniós gazdasági ágazat hosszú távú életképességét. Mielőtt az EU intézkedéseket vezetett be annak érdekében, hogy véget vessen a Kína által gyakorolt dömpingnek, a kínai import már az EU kerámiaiparának létét kezdte veszélyeztetni: a nyereségek a fedezeti pont közvetlen közelébe zuhantak, a beruházások és a foglalkoztatás szintje pedig szintén jelentősen visszaesett. Az intézkedések bevezetése javította a helyzetet: az európai uniós gazdasági ágazat ismét nyereségessé vált, a termelékenység és a beruházások szintje pedig jelentősen megnőtt. Egy olyan gazdasági ágazatban, amelyet döntően kis- és középvállalkozások uralnak, a beruházások élénkülése elengedhetetlen ahhoz, hogy az EU-ban működő vállalkozások prosperálhassanak, ugyanis az ágazat szereplői a piac változásait csak úgy tudják követni, ha folyamatosan korszerűsítik berendezéseiket. Az intézkedéseknek köszönhetően a foglalkoztatottak száma a jelentősnek számító 60 000 főn stabilizálódott (bár ezzel elmaradt a dömping kezdete előtti szinttől). Mindazonáltal a kedvező fejlemények ellenére az intézkedéseket a kínai exportőrök hatalmas szabad kapacitásai és agresszív árpolitikája miatt hatályban kellett tartani. A felülvizsgálat keretében a Bizottság megállapította, hogy az intézkedések nélkül nagy lett volna a kockázata annak, hogy újraindul a tisztességtelen kínai export, és ez kedvezőtlenül hatott volna az EU érintett ágazatára.

Egy másik jó példája a piacvédelmi intézkedések eredményességének a Kínából érkező ***kerékpárokra*** vonatkozó intézkedések esete. Az intézkedéseket először 1993-ban vezették be, majd több hatályvesztési és időközi felülvizsgálat keretében is megállapítást nyert, hogy a kárt okozó kínai dömping elhárítása szükségessé teszi további fenntartásukat. Csaknem teljes bizonyossággal kimondható, hogy a dömpingellenes intézkedések nélkül az EU-nak ma nem lenne kerékpáripara. Más országokban, ahol nem vezettek be intézkedéseket vagy a bevezetett intézkedéseket megszüntették, a kínai exportőrök csaknem a teljes belföldi piacot uralmuk alá hajtották. A vizsgálatok keretében a Bizottság minden alkalommal megállapította, hogy Kínában hatalmas többletkapacitások állnak rendelkezésre – a legutóbbi vizsgálat adatai szerint például a kihasználatlan kapacitás 25%-kal nagyobb, mint az EU teljes felhasználása, és Kína a jelek szerint folyamatosan törekszik a kapacitások teljes mértékű kihasználására. Ezzel volt összefüggésben az is, hogy az EU-nak 2013-ban fel kellett lépnie a Kínából érkező kerékpárokra kivetett dömpingellenes vámok Indonézián, Malajzián, Srí Lankán és Tunézián keresztüli nagyszabású kijátszása ellen. A

[10] A Bizottság saját adatai szerint.

[11] Lásd a 2017. november 22-i (EU) 2017/2179 bizottsági végrehajtási rendeletet (HL L 307., 2017.11.23., 25. o.).

fellépésnek köszönhetően az EU érintett gazdasági ágazata – a jelenleg folyamatban lévő hatályvesztési felülvizsgálatot kezdeményező kérelem tanúsága szerint – szerény mértékben ugyan, de tartósan ismét nyereségessé vált.

Az EU kerékpáriparának fennmaradása strukturálisan fontos az EU gazdasága számára. Működő európai uniós kerékpáripar nélkül az EU kerékpáralkatrész-ipara sem létezhetne. Európának arra sem lett volna lehetősége, hogy létrehozzon egy fontos új piacot és ágazatot, az elektromos kerékpárok piacát és ágazatát, amelyben még mindig jelentős potenciál rejlik. Az EU-ban 11 000 munkahely áll közvetlen kapcsolatban a kerékpárgyártással, 16 000 a kerékpáralkatrészek gyártásával, 3 600 pedig az elektromos kerékpárokkal. A Bizottság 2019 januárjában végleges dömping- és szubvencióellenes intézkedéseket vezetett be a Kínából származó elektromos kerékpárok behozatalára. Ennek kapcsán megállapította, hogy az elektromos kerékpárok kínai exportőrei jelentős állami támogatásban részesülnek.

A Kínából érkező ***alumíniumkerekekre*** vonatkozó piacvédelmi intézkedések[12] bevezetéséig az EU érintett gazdasági ágazatának helyzete folyamatosan romlott a dömpingelt kínai behozatal miatt, ahogyan azt például a termelési és az értékesítési volumenek visszaesése és az erősen veszteséges működés mutatta. A dömpingellenes intézkedések bevezetése után öt évvel a helyzet most már sokkal jobb. Az EU iparága képes volt talpra állni és jónak mondható, a piac bővülésével egyre növekvő nyereséget elérni. A kínai behozatal visszaesett, piaci részesedése csaknem 75%-kal csökkent. Az intézkedések hatására egészséges verseny alakult ki az EU piacán, és a harmadik országok exportőrei visszaszerezték korábbi piaci részesedésüket, ami lehetővé tette a tisztességesen árazott termékek beszerzési forrásainak diverzifikálását. Az EU érintett gazdasági ágazata 28%-kal növelte értékesítéseit és 25%-kal termelését, miközben 1 200 új munkahelyet is létrehozott (10%-os növekedés). Bővültek az európai uniós termelési kapacitások, ami lehetővé tette a növekvő kereslet kielégítését és a termékskála szélesítését. Az intézkedéseket azonban fenn kellett tartani, nélkülük ugyanis a kínai exportőrök ismét elárasztották volna az Unió piacát alacsony árú, dömpingelt termékeikkel, és ismét negatív spirálba került volna az EU érintett iparága.

A kereskedelem globalizálódása kibővítette a piacvédelmi intézkedések **kijátszásának** és eredményességük más módon történő ellensúlyozásának lehetőségeit. Ezért a Bizottság az intézkedések esetleges kijátszásának[13] és a vámok esetleges visszanyerésének[14] észlelése érdekében folyamatosan figyelemmel kísérte a behozatali statisztikákat. E helyzetek orvoslása céljából a Bizottság 2014 novembere és 2018 decembere között 14 kijátszásellenes és visszanyerésre vonatkozó vizsgálatot indított, és ezek alapján 14 esetben – az elérni kívánt hatás megőrzése érdekében – más országokra vagy termékekre is kiterjesztette a meglévő intézkedések hatályát.

Végezetül azt is fontos megemlíteni, hogy a Bizottság a piacvédelmi intézkedések eredményességének figyelemmel kísérése érdekében folyamatosan kapcsolatot tartott a piacvédelmi intézkedésekkel érintett **legfontosabb érdekelt szervezetekkel**. Ennek keretében a Bizottság munkatársai rendszeresen találkoztak az üzleti élet képviselőivel és más érdekeltekkel, tájékoztatták őket és vitát kezdeményeztek velük a piacvédelmi intézkedések

[12] Lásd a 2017. január 23-i (EU) 2017/109 bizottsági végrehajtási rendeletet (HL L 18., 2017.1.24., 1. o.).

[13] A kijátszás a harmadik országok és az EU közötti kereskedelem szerkezetének olyan megváltozását jelenti, amely olyan gyakorlat, eljárás vagy munka eredményeként áll elő, amelynek a dömpingellenes vagy kiegyenlítő vám kivetésén kívül semmilyen más megfelelő magyarázata és gazdasági indoka nincs.

[14] Visszanyerés akkor következhet be, ha az eredeti vizsgálat vizsgálati időszaka után és az intézkedések bevezetését megelőzően vagy azt követően az exportárak csökkentek, vagy az EU-ban az importált termék viszonteladói ára vagy azt követő eladási ára egyáltalán nem vagy nem kielégítő mértékben változott.

jogszabályi hátterének reformjáról, és a lehető legszélesebb körben törekedtek aggályaik megismerésére.

I.2. ÚJRASZABOTT RENDSZER: NAGYOBB EREDMÉNYESSÉG, KISZÁMÍTHATÓBB KÖRNYEZET

Korszerűsítés

Az EU piacvédelmi szabályrendszerének központi elemei az uruguayi tárgyalási forduló végén születtek. Az alaprendeletek korszerűsítésének igénye már 2008-ban jelentkezett. Mindazonáltal a szükséges korszerűsítéseket csak a jelenlegi biztosi testület megbízatásának idején sikerült ténylegesen elvégezni, nem utolsósorban azért, mert a világpiac új fejleményei és az egyre hangsúlyosabban érvényesülő tisztességtelen kereskedelmi magatartásformák egyértelműen jelezték, hogy sürgősen szükség van az eredményesség és a kiszámíthatóság fokozására. Azt követően, hogy a Tanács és az Európai Parlament 2017. december 5-én megállapodott a Bizottság jogalkotási javaslatáról, a korszerűsített szabályok 2018. június 8-án hatályba léphettek. Ez a fontos előrelépés az eredményesség fokozása és az átláthatóság növelése mellett alkalmasabbá tette az EU piacvédelmi intézkedéseit a világgazdasági kihívások kezelésére, miközben az érdekeltek különböző csoportjainak (európai uniós gyártók, importőrök, felhasználók) igényeit is kielégítette.

A korszerűsített EU-szabályozás számos újdonságot tartalmaz. Jobbá vált a kárkülönbözet számítása, amely központi eleme az alacsonyabb vám szabályának, ezen keresztül pedig általában az Unió piacvédelmi intézkedéseinek. Napjaink gazdaságának realitásaihoz igazodva megváltozott a kárt nem okozó ár számítása is. Új elem, hogy a kárkülönbözet számításában lehetőség van figyelembe venni 6% minimális nyereséget, valamint az uniós gazdaság beruházási és K+F-igényeit. Emellett az új szabályok lehetőséget adnak a nyersanyagok tekintetében fennálló torz viszonyok figyelembevételére, amelyek egyre hangsúlyosabb problémaként jelentkeznek napjaink árukereskedelmében.

A hatékonyságnövelés jegyében lerövidültek az ideiglenes intézkedések bevezetésére rendelkezésre álló határidők: ezeket az intézkedéseket most főszabály szerint hét, de legfeljebb nyolc hónapon belül kell elfogadni, míg a korábbi határidő kilenc hónap volt. Az európai ipar tehát gyorsabban szabadulhat a tisztességtelen kereskedelem nyomása alól. Továbbá az eljárások átláthatóságának növelése érdekében, valamint abból a célból, hogy a gazdasági szereplők korábban alkalmazkodni tudjanak az intézkedésekhez, az EU az ideiglenes dömping- és szubvencióellenes intézkedések kapcsán előzetes figyelmeztető mechanizmust vezetett be. Ilyen mechanizmus más joghatóságok piacvédelmi intézkedései között nem szerepel.

Fontos célja volt emellett a Bizottságnak az is, hogy a piacvédelmi intézkedések jobban szolgálják a kisebb méretű vállalatok érdekeit: ennek jegyében az EU-ban működő kis- és középvállalkozások több segítséget kapnak, amikor piacvédelmi intézkedéseket fontolgatnak, vagy piacvédelmi intézkedéssel kell szembenézniük.

Végezetül a piacvédelem jogi szabályozása most először teszi lehetővé a Bizottság számára, hogy néhány jól meghatározott esetben figyelembe vegye a vizsgált országok szociális és környezetvédelmi normáit. Erre különösen az alacsonyabb vám szabályával összefüggésben, a

kárkülönbözet meghatározásakor van mód. Ez az új szemlélet azon a széles körben elterjedt, számos intézményi érdekelt fél és a nyilvánosság egy jelentős része által táplált aggályon alapul, hogy a nyitott kereskedelempolitika csak fenntartható, bizonyos közös minimumértékeket tiszteletben tartó kereskedelemre épülhet.

Új dömpingellenes számítási módszertan és szigorúbb szubvencióellenes szabályok

A Bizottság javaslata nyomán 2017. december 20-án az új gazdasági realitások jobb figyelembevétele érdekében módosultak az EU alaprendeletei. Ez a jogszabályi változás fontos újdonságokat hozott az EU piacvédelmi szabályrendszerében. Egyfelől új módszertant vezetett be a vizsgálat tárgyát képező áruk rendes értékének meghatározásához, amelyet azokban az esetekben kell alkalmazni, ha az exportáló ország hatóságai nagymértékben torz viszonyokat idéznek elő. Ilyen torz viszonyok előfordulhatnak országos szinten vagy egy adott ágazatban: az új szabályok függetlenek attól, hogy az adott ország piacgazdasággal rendelkező országnak minősül-e vagy sem. Annak érdekében, hogy az érdekelteknek legyen mire hivatkozniuk egy-egy olyan országgal kapcsolatban, ahol ilyen torz viszonyok uralkodnak, a Bizottság az ismert országos vagy ágazati szintű torzulásokról jelentéseket tehet közzé. Az első ilyen jelentés Kínára vonatkozik,[15] tekintettel arra, hogy az eddigiekben az EU piacvédelmi tevékenysége zömmel erre az országra irányult. A Bizottság emellett bejelentette, hogy a következő országjelentés Oroszországról fog szólni.[16]

Másfelől az új módosítások megerősítették a szubvencióellenes eszközrendszert: lehetővé tették a Bizottság számára, hogy jobban figyelembe vegye a támogatásnyújtás teljes problémakörét azzal, hogy olyan támogatásokkal is foglalkozik, amelyek létére csak a vizsgálat során derült fény. Ez fontos változás, mert a külföldi kormányok egyre gyakrabban nyújtanak támogatásokat átláthatatlan módon, a Kereskedelmi Világszervezetnek (WTO) a támogatások bejelentésére vonatkozó szabályait megszegve.

I.3. AZ ÚJ GLOBÁLIS KIHÍVÁSOK EREDMÉNYES KEZELÉSE

Az elmúlt években megnőtt a piacvédelem fontossága, ugyanis ez a fajta fellépés alapvetőnek bizonyult a világkereskedelem egyes kihívásainak kezelésében.

A kihasználatlan kínai gyártási kapacitások kereskedelmi következményei miatt az **európai acélipar** 2013 és 2016 között súlyos veszteségeket volt kénytelen elkönyvelni. A politika válasza gyors volt és átfogó: a Bizottság 2016 márciusában közleményben[17] ismertette a tervezett szerteágazó – elsősorban kereskedelempolitikai – intézkedéseket.

A piacvédelem területén a reakció kétrétű volt. Egyfelől az EU 2014 és 2018 között 25 új intézkedést vezetett be az acéltermékek területén (a bevezetett új intézkedések teljes száma 35

15 Bizottsági szolgálati munkadokumentum piacvédelmi vizsgálatokhoz a Kínai Népköztársaság gazdaságának jelentős torzulásairól, 2017. december 20., SWD(2017) 483 final/2.

16 E jelentés közzétételekor az Oroszországra vonatkozó országjelentés készítése még folyamatban van.

17 A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak, 2016. március 16.: „*Acélipar: a fenntartható foglalkoztatás és növekedés megőrzése Európában*”, COM(2016) 155 final.

volt) azzal a céllal, hogy elhárítsa a dömpingelt és a támogatott behozatal káros hatásait és visszaállítsa a tisztességes kereskedelmet, ezáltal pedig segítse az ágazat talpra állását. Másfelől az EU lépéseket tett annak érdekében, hogy az acélipart a piacvédelem területén még jobban segítse azzal, hogy az indokolt esetekben felügyelet alá vonja az importot, felgyorsítja a vizsgálatokat, a kárral való fenyegetés alapján is indít vizsgálatokat (az indokolt esetekben), és a végleges vámokat visszaható hatállyal is alkalmazza.

Ezek a lépések jelentős hatásokat váltottak ki: a 2014-től 2017-ig elfogadott intézkedések hatálya alá tartozó acéltermékek behozatala átlagosan több mint 95%-kal csökkent az intézkedések bevezetése előtti szinthez képest. Annak köszönhetően, hogy a piacvédelmi intézkedések semlegesítették a tisztességtelen gyakorlatot (a dömpinget vagy a támogatást), a behozatal elveszítette versenyképességét. Azon kritikus jelentőségű acéltermékek esetében, mint például a melegen hengerelt tekercsek, amelyek kapcsán az uniós felhasználó ágazat importra szorul, a dömpingelt vagy támogatott behozatalt olyan, máshonnan érkező behozatal váltotta fel, amely kapcsán az adott időpontban nem volt jele a tisztességtelen árazásnak. A dömpingelt és a támogatott behozatal semlegesítésével tehát a piacvédelmi intézkedések nem csupán az uniós gyártóipar számára állították vissza az egyenlő versenyfeltételeket, hanem más harmadik országok beszállítói számára is, és ezáltal lehetővé tették, hogy az uniós felhasználók továbbra is diverzifikált módon szerezzék be alapanyagaikat.

A 2017. év hozta az első konkrét jeleit az acélipar talpra állásának, és ennek részben a Bizottság által bevezetett piacvédelmi intézkedések voltak a hátterében. Az EU acéliparának kiszolgáltatottsága azonban megmaradt, és a dömpingelt és/vagy támogatott behozatal további károkat okozott. Ennek elsősorban az acélgyártási kapacitások területén meglévő világpiaci kapacitásfelesleg az oka.

Ebben az összefüggésben a 2018. év **újabb kihívásokat hozott a kereskedelem területén**, amelyre a Bizottságnak gyorsan, de mértékkel kellett reagálnia. Az USA 2018. március 23-án 25%-os importvámmal sújtotta az acéltermékeket. Az EU úgy ítélte meg, hogy ezek a kereskedelmi áruforgalmat megzavaró intézkedések jogilag megalapozatlanok voltak, ezért eltökélt választ adott. A Bizottság három úton indult el: eljárást kezdeményezett az amerikai intézkedésekkel szemben a WTO vitarendezési mechanizmusa keretében, kiegyensúlyozó intézkedéseket vezetett be, és – 2002 óta most először – piacvédelmi védintézkedési vizsgálatot indított. Ez utóbbira azért volt szükség, mert az amerikai vámok miatt a világpiaci szereplők exportjuk egy részét az USA-ból az EU felé irányították. Annak érdekében, hogy ne következhessen be újabb hirtelen növekedés a behozatalban, és emiatt ne romoljanak ismét a működési feltételei a világpiaci kapacitásfelesleg miatt már egyébként is kiszolgáltatott helyzetben lévő uniós acélgyártóknak, a Bizottság *erga omnes* jelleggel végleges védintézkedéseket[18] vezetett be. Az ennek keretében kialakított vámkontingensek segíteni fogják, hogy fennmaradjon a hagyományos áruforgalom, és az uniós felhasználó ágazat továbbra is diverzifikált beszerzési forrásokat vehessen igénybe, eközben pedig védelmet nyújtanak az EU gyártóipara számára az áruforgalom átrendeződésének káros hatásaival szemben.

A Bizottság emellett fokozta a küzdelmet a harmadik országok **kereskedelemtorzító támogatásaival** szemben. Különösen a kapacitásfelesleget eredményező támogatások

[18] Lásd a 2019. január 31-i (EU) 2019/159 bizottsági végrehajtási rendeletet (HL L 31., 2019.2.1., 27. o.).

idézhetnek elő nagymértékben torz viszonyokat, mert a hatásukra kialakuló túltermelés gyakran az exportpiacok elárasztását vonja maga után. Ez a fajta támogatásnyújtás gyakran lényegében olyan hatással jár, mintha maga az export kapna támogatást, amit viszont tiltanak a WTO szabályai. A 2014 novemberétől 2018 decemberéig tartó időszakban a Bizottság 25 esetben indított szubvencióellenes vizsgálatot, az újonnan bevezetett, a kiterjesztett és a meghosszabbított szubvencióellenes intézkedések száma pedig 12 volt. A vizsgálatok során nagyon sok esetben viszonylag nagyfokú támogatásnyújtásra derült fény, ami korábban szinte alig fordult elő. Csak néhány példát említve: jelentős mértékű kiegyenlítő vámot kellett kivetni a Kínából érkező melegen síkhengerelt acéltermékek, valamint a Kínából érkező gumiabroncsok behozatalára (a vámtételek az előbbi esetben 35,9%-ig, az utóbbi esetben 51,08%-ig terjednek). A harmadik országok által nyújtott támogatások miatti problémák megoldásának egyre nagyobb jelentőségére való tekintettel a Bizottság speciális **adatbázist** hozott létre ezekről a támogatásokról azzal a céllal, hogy nagyobb átláthatóságot biztosítson a külföldi támogatási rendszerekről. Az adatbázis már hozzáférhető a Bizottság internetes honlapján,[19] és folyamatosan frissül. Ebben az összefüggésben megjegyzendő, hogy a WTO tagjai jogilag kötelesek az általuk nyújtott támogatásokat bejelenteni a WTO-nak. A WTO-tagok közül azonban ennek a kötelezettségüknek sokan nem, vagy csak részben tesznek eleget. E mulasztás eseteit az EU rendszeresen a WTO Szubvencióellenes Bizottsága elé tárja. Emellett az EU megbízásából tanulmányok készülnek a külföldi kormányok, különösen Kína támogatásnyújtási gyakorlatáról. Ezek a tanulmányok, amelyek a külföldi támogatási rendszerek nem kellő átláthatóságát hivatottak ellensúlyozni, a későbbiekben nyilvánosan is elolvashatók lesznek.

I.4. SZILÁRD ELKÖTELEZETTSÉG A HARMADIK ORSZÁGOK FELLÉPÉSEIVEL SZEMBEN

A **kereskedelem tisztességes feltételeinek** biztosítására irányuló törekvései keretében a Bizottság több esetben fellépett az európai gazdaság érdekében, amikor harmadik országok indokolatlan piacvédelmi intézkedéseket szándékoztak bevezetni az EU-ból kiinduló exporttal szemben. A világszerte folytatott piacvédelmi tevékenység 2014 óta egyre intenzívebbé válik, és 2018-ban rekordot döntött azzal, hogy a Bizottságnak körülbelül 70 külföldi piacvédelmi vizsgálatba kellett beavatkoznia. Ezek a beavatkozások írásbeli beadványok készítését, valamint a folyamatban lévő vizsgálatokban szervezett technikai szintű meghallgatásokon való részvételt jelentették. Amikor szükséges volt, a Bizottság politikai szinten is fellépett.

A cél annak biztosítása volt, hogy a harmadik országok tiszteletben tartsák a szabályokat, és ne éljenek vissza a piacvédelem adta lehetőségekkel. A Bizottság fellépésével elkerülhető volt számos indokolatlan intézkedés. Néhány kiemelést érdemlő példa:

1. Az USA vizsgálatokat indított a Kanadából érkező nagy méretű légi járművek behozatalával kapcsolatban. Ez az ügy közvetetten az EU-t is érintette, mert egy olyan európai uniós vállalatra is kihatott, amely szárnyakat gyárt a kanadai légi járművekhez. A tervezett intézkedések bevezetése közvetlenül mintegy 4 000 munkahelyet sodort volna veszélybe az EU-ban. A Bizottság az USA hatóságai által folytatott vizsgálat során többször is fellépett, és rámutatott arra, hogy az ügy több ponton nincs összhangban a WTO-szabályokkal. A fellépések elsősorban arra összpontosítottak, hogy az USA érintett

[19] http://trade.ec.europa.eu/doclib/html/157607.htm

gazdasági ágazata nem szenvedett kárt. Ebből a megfontolásból az USA hatóságai végül 2018 januárjában megszüntették a vizsgálatot.

2. A Bizottság sikeresen beavatkozott a török hatóságok által a gumiabroncsok területén folytatott védintézkedési vizsgálatba, amely éves szinten potenciálisan 450 millió EUR értékben érintett EU-exportot: a Bizottság meggyőző fellépése nyomán sikerült elkerülni az intézkedések bevezetését.

3. Szintén sikeresnek bizonyult a Bizottság fellépése az India által a bevont papírok behozatalával kapcsolatban indított dömpingellenes vizsgálatban (az érintett EU-export értéke körülbelül 110 millió EUR). A Bizottság több alkalommal beavatkozott az eljárásba, az EU-képviselet is fellépett, végül pedig Cecilia Malmström biztos asszonynak kellett személyesen közbenjárnia az ügyben az indiai kormánynál. Az ügyet intézkedések bevezetése nélkül lezárták.

4. A 2018. évben kedvező fordulatot vett az Ausztrália által az Olaszországból érkező paradicsomkonzerv behozatalával kapcsolatban indított dömpingellenes vizsgálat, amelyben a Bizottság az évek során több ízben is fellépett (az intézkedéseket eredetileg 2014-ben és 2016-ban vezették be, az akkor érintett EU-export értéke körülbelül 60 millió EUR volt). Az intézkedéseket felülvizsgáló ausztrál testület megerősítette, hogy az olaszországi paradicsomtermesztőknek nyújtott közvetlen támogatások nem torzították a piacot, és nem állt fenn „sajátos piaci helyzet” az olaszországi paradicsompiacon, ennek alapján pedig véglegesen lezárta az ügyet.

5. A Bizottság fellépett az USA által a bevonat nélküli papír Portugáliából érkező behozatalára alkalmazandó dömpingellenes intézkedések felülvizsgálatában (az EU-export értéke körülbelül 140 millió EUR). A Bizottság fellépésével sikerült a végleges vámtételt 37%-ról 1,75%-ra leszorítani (hasonlóan egy másik, 2016-os beavatkozáshoz, amikor 29%-ról 7%-ra sikerült csökkentetni a vámtételt).

6. A Bizottság fellépett a Kolumbia által az EU-ból érkező fagyasztott hasábburgonyával kapcsolatban indított dömpingellenes vizsgálatban. A fellépés eredményeként csökkent mind a vámmal sújtott vállalatok száma, mind pedig a vámok mértéke. Az intézkedések azonban továbbra is problematikusak, ezért azok teljes megszüntetése érdekében a Bizottság további lépéseket fontolgat vagy kétoldalú alapon, vagy a WTO keretei között.

A Bizottság emellett az indokolatlan intézkedések megszüntetése érdekében számos esetben igénybe vette a **WTO vitarendezési eljárásait**. Ilyen eset volt az Oroszország által a Németországból és az Olaszországból érkező könnyű haszongépjárművekre kivetett dömpingellenes vámok ügye, amelyben a WTO illetékes testülete megállapította, hogy Oroszország megsértette a WTO-szabályokból fakadó kötelezettségeit, majd pedig ennek hatására Oroszország úgy döntött, hogy nem hosszabbítja meg az intézkedéseket.

A jelenlegi biztosi testület megbízatási ideje alatt a **szabadkereskedelmi megállapodások** létrehozására irányuló tárgyalások lehetőséget adtak arra, hogy partnereinkkel megállapodjunk a piacvédelmi eljárásokban követendő közös magatartási szabályokról. Ezek a szabályok például a vizsgálatok lefolytatásával kapcsolatos átláthatóság növelését, valamint a vámok kiegyensúlyozott alkalmazását hivatottak biztosítani. Ennek érdekében például a Bizottság a lehetőségek szabta keretek között igyekezett szélesíteni az alacsonyabb vám szabályának alkalmazását, valamint elérni, hogy az eljárások fokozottabban figyelembe vegyék az importőrök és a felhasználó ágazatok érdekeit. A Dél-Koreával és a Japánnal

megkötött megállapodásba már sikerült beépíteni ilyen jellegű rendelkezéseket, és más partnerek esetében is folyamatban vannak hasonló törekvések.

I.5. ÁTLÁTHATÓBB RENDSZER

Míg a WTO-szabályok csak minimumkövetelményeket tartalmaznak, a jelenlegi biztosi testület irányítása alatt a Bizottság több átláthatósági kezdeményezéssel igyekezett a piacvédelem rendszerét eredményesebbé, inkluzívabbá és az érdekeltek számára érthetőbbé tenni. Ennek jegyében a Bizottság megkezdte egy célirányos internetes platform (TRON) alkalmazását, amely jobb és könnyebb információcserét tesz lehetővé az érdekelt felekkel. A platform megszakítás nélküli hozzáférést biztosít a felek számára a nem bizalmas vizsgálati iratokhoz, és ezáltal javítja a védelemhez való joguk eredményes gyakorlásának feltételeit. A nyilvánosság számára való átláthatóságot illetően a Bizottság 2016 májusa óta minden esetben közzéteszi az internetes honlapján a panaszok és a felülvizsgálati kérelmek nem bizalmas vezetői összefoglalóját. Emellett a Bizottság piacvédelemmel foglalkozó szolgálatai – még a Bizottság által „A mindenki számára előnyös kereskedelem” című közleményben saját maga elé állított célokon is túllépve – 2017. augusztus 1. óta minden olyan érdekelt fél számára, amelynél ellenőrző látogatást tesznek, utólag teljes körű jelentést készítenek a látogatásról. E jelentés nem bizalmas változata bekerül az ügy iratai közé, és így más érdekelt felek számára is hozzáférhetővé válik. Mivel az ellenőrző látogatások eredményei központi szerepet játszhatnak az egyes konkrét vállalatokkal kapcsolatos ténymegállapítások megfogalmazásakor, ez a lépés segíthet elkerülni a szükségtelen pereskedést.

A Bizottság jelenleg még egy további elem véglegesítésén is dolgozik, amely elő fogja segíteni, hogy a nyilvánosság jobban rálásson a piacvédelmi vizsgálatokra: lehetővé fogja tenni, hogy internetes honlapjára a vállalatok által a vámok visszatérítése érdekében benyújtott kérelmek és az ezekkel kapcsolatos vizsgálatok adatai is felkerüljenek.

II. PIACVÉDELMI TEVÉKENYSÉG 2018-BAN

II.1. VIZSGÁLATI TEVÉKENYSÉG

II.1.1. Általános áttekintés

A 2018. év végén az EU-ban 93 végleges dömpingellenes intézkedés és 12 kiegyenlítő intézkedés volt hatályban.[20] Ez enyhe csökkenést jelent az előző évhez képest.

A vizsgálatok kapcsán végzett jelentős mennyiségű munka csaknem a 2017. évi szintnek felelt meg. Ez a munka elsősorban az új piacvédelmi szabályok keretei között végzett új vizsgálatokra, valamint a még mindig jelentős mennyiségű felülvizsgálatra irányult. A 2018. év végén 45 vizsgálat volt folyamatban, nem számítva azt a további hat visszatérítési vizsgálatot, amely összesen 99 visszatérítés iránti kérelemre terjedt ki.

A piacvédelem jogi szabályozásáról és az éves tevékenységről részletesebb információkat a jelentéshez tartozó bizottsági szolgálati munkadokumentum és annak kapcsolódó mellékletei tartalmaznak.

II.1.2. Dömping- és szubvencióellenes vizsgálatok (lásd az A–I. mellékletet)

A 2018. évben 10 új vizsgálat indult. Ideiglenes vámot a Bizottság két eljárásban vetett ki. Négy ügy zárult le végleges vám kivetésével, nyolc pedig intézkedések bevezetése nélkül.

A felülvizsgálatok ezúttal is jelentős részarányt képviseltek. A 2018. évben nem kevesebb mint 17 hatályvesztési felülvizsgálat indult, és hét hatályvesztési felülvizsgálat zárult le a vám megerősítésével. Egyetlen hatályvesztési felülvizsgálat sem zárult az intézkedések megszüntetésével. A 2018. évben négy intézkedés veszítette hatályát automatikusan.

Időközi felülvizsgálatból három indult. Négy időközi felülvizsgálat zárult le az intézkedések módosítása nélkül, kettő pedig módosítással.

Végezetül 2018-ban három újbóli vizsgálat is indult; ezt a fajta vizsgálatot általában bírósági ítélet teszi szükségessé. Az év során öt ilyen felülvizsgálat zárult le.

II.1.3. Védintézkedési vizsgálatok (lásd az L. mellékletet)

A 2018. évben az EU három védintézkedési vizsgálatot indított: egy *erga omnes* jellegűt az acéltermékekre vonatkozóan, egy-egy kétoldalút pedig Kambodzsával, illetve Mianmarral/Burmával szemben az indiai rizs behozatalával kapcsolatban, az EU általános preferenciarendszere keretei között.

II.1.4. Ellenőrző tevékenység

Vizsgálatai során a Bizottság helyszíni vizsgálatok keretében ellenőrzi a vállalatok és a szervezetek nyilvántartásait, és győződik meg az eljárás során általuk szolgáltatott információk helytállóságáról. A 2018. év során az EU piacvédelmi szolgálatai 167 ilyen látogatást tettek összesen 1978 embernapnyi kapacitást felhasználva az ellenőrzésekre.

[20] Az intézkedések száma termékenként és érintett országonként, a kiterjesztések nélkül értendő.

II.2. AZ INTÉZKEDÉSEK BETARTATÁSA (lásd a J., a K., az M. és a Q. mellékletet)

Mint a fentiekben már említettük, alapvetően fontos a bevezetett intézkedések tényleges végrehajtásának biztosítása. Az intézkedések alóli kibúvás megakadályozását szolgáló eszközök egyik legfontosabb csoportját a visszanyerés és a kijátszás eseteire irányuló vizsgálatok alkotják. A 2018. évben egyetlen visszanyerésre vonatkozó vizsgálat indult, amely még az év végén is folyamatban volt. Visszanyerésre vonatkozó vizsgálat lezárására nem került sor. Emellett miközben új kijátszásellenes vizsgálat nem indult 2018-ban, a Bizottság két, 2017-ben indított ilyen vizsgálatot a vámok kiterjesztése nélkül lezárt.

Az intézkedések betartatására irányuló tevékenység egy másik vonulata a kötelezettségvállalások nyomon követése. A 2018. év elején három vállalat kötelezettségvállalása volt hatályban. A Bizottság az év folyamán új kötelezettségvállalást nem fogadott el. Ebből következően a 2018. év végén is három kötelezettségvállalás volt hatályban.

Végezetül az intézkedések végrehajtása területén a Bizottság szorosan együttműködik az OLAF-fal. A szokásoknak megfelelően a Bizottság 2018-ban minden információt és bizonyítékot átadott az OLAF-nak a piacvédelmi intézkedésekkel összefüggésben felmerült esetleges jogellenes tevékenységgel kapcsolatban.

II.3. KIS- ÉS KÖZÉPVÁLLALKOZÁSOK

A Bizottság a piacvédelmi eszköztár korszerűsítésével összefüggésben 2018-ban elkezdett azon dolgozni, hogy segítséget nyújtson a piacvédelmi vizsgálatokban érintett, akár az EU-ban, akár azon kívül működő kis- és középvállalkozásoknak. Ebből a célból létrehozott egy célirányos internetes oldalt. Ezen az oldalon egybegyűjtötte a vállalatoknak szánt tanácsokat és a kérdőívmintákat, továbbá egy átfogó útmutatót is elhelyezett a vizsgálatokban való részvételről. Az oldal kiegészíti a kis- és középvállalkozások számára fenntartott úgynevezett kkv-segélyszolgálatot, amely továbbra is hasznos segítséget nyújt a piacvédelmi vizsgálatokkal kapcsolatban tájékozódó kis- és középvállalkozásoknak. Az év során a segélyszolgálathoz beérkező kérések a piacvédelmi intézkedések mibenlétével kapcsolatos általános tájékoztatáskérésektől a célzottabb, egy adott ügyre vonatkozó felvilágosítások kéréséig terjedtek.

II.4. SZOCIÁLIS ÉS KÖRNYEZETVÉDELMI NORMÁK

Azokban az esetekben, amikor a rendes érték számítását az új módszertan segítségével kell elvégezni, a Bizottság a termék rendes értékének meghatározásához kiválaszt egy erre a célra megfelelő reprezentatív országot. Ha több ilyen lehetséges ország is van, a Bizottság aszerint választ, hogy melyik ország rendelkezik megfelelő szintű szociális és környezetvédelmi normákkal. Tehát a Bizottság a 2017. december 20. után indított új vizsgálatokban és hatályvesztési felülvizsgálatokban ellenőrzi egyebek mellett azt, hogy a szóba jövő országok megerősítették-e a tárgyban elfogadott nemzetközi egyezményeket.

Azt, hogy a Bizottság a piacvédelmi vizsgálatokban hogyan vizsgálja és veszi figyelembe a szociális és a környezetvédelmi normák érvényesülését, csak a következő éves jelentésekben lesz mód ismertetni, miután az első ilyen vizsgálatokban a Bizottság megfogalmazta

ideiglenes vagy végleges következtetéseit. Eddig egyetlen, az új módszertan alapján elindított vizsgálat sem ért el ebbe a szakaszba, tehát az eredmények csak a következő éves jelentésben lesznek ismertethetők.

Emellett a korszerűsített piacvédelmi szabályok hatálybalépése óta a Bizottságnak akkor, amikor egy termék irányárát meghatározza, az európai uniós vállalatok azon tényleges vagy jövőbeli termelési költségeit is figyelembe kell vennie, amelyek a többoldalú környezetvédelmi megállapodások (és az azokhoz csatolt jegyzőkönyvek), valamint a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet egyes egyezményei alkalmazásából fakadnak. A Bizottság 2018. június 8. óta ezt a szabályt is alkalmazza vizsgálataiban. Ebben az esetben is elmondható, hogy egyetlen olyan folyamatban lévő vizsgálat sem ért el az ideiglenes vagy a végleges eljárási szakaszba, amelyben ez kérdésként felmerül, ezért ezeket az ügyeket majd csak a következő éves jelentésben lesz mód ismertetni.

II.5. AZ EU BÍRÓSÁGAI ÁLTAL VÉGZETT BÍRÓSÁGI FELÜLVIZSGÁLAT

A 2018. évben a Törvényszék és a Bíróság összesen 26 ítéletet hozott a piacvédelem területén: a Törvényszék 10 ügyben hozott ítéletet, a Bíróság pedig 12 fellebbezést bírált el és négy előzetes döntést hozott. A szóban forgó ítéleteket az S. melléklet ismerteti.

A 2018. évben 15 új ügyben indítottak keresetet a piacvédelem területén (szemben a 2017. évi 20 keresettel).

II.6. A HARMADIK ORSZÁGOK TEVÉKENYSÉGE AZ EU-VAL SZEMBEN

A 2018. évben az EU-ból kiinduló exportot sújtó hatályos piacvédelmi intézkedések száma összesen 174 volt (szemben a 2017-es 162-vel). Mivel sok olyan új és folyamatban lévő vizsgálat van (2018-ban 35, szemben a 2017-es 31-gyel), amely 2019-ben intézkedések bevezetésével zárulhat, elmondható, hogy ez a tendencia várhatóan a következő években is folytatódni fog.

Az EU-exporttal szembeni piacvédelmi intézkedések legnagyobb részét az USA vezette be: 33 intézkedés volt hatályban (szemben a 2017-es 26-tal). A 2015. évhez képest (18 intézkedés) ez 89%-os növekedést jelent. Az USA aktivitása közvetett módon világszinten is növelte az intézkedések számát, hiszen olyan országok, mint Törökország és Kanada védintézkedési vizsgálatot indítottak egyes acéltermékekkel kapcsolatban azt követően, hogy az USA a 232. szakasz alapján intézkedéseket hozott. Ugyanakkor világszinten továbbra is a dömpingellenes intézkedések a leggyakoribbak (a 174 hatályban lévő intézkedés közül 133).

Az EU-val szembeni piacvédelmi intézkedéseit tekintve India volt 2018-ban a második legaktívabb (21 intézkedés, szemben a 2017-es 21-gyel), a harmadik helyet pedig Kína szerezte meg (18 intézkedés, szemben a 2017-es 20-szal).

Ha a 2018. évben indított új vizsgálatok számát tekintjük, az USA esetében három, India esetében négy, Kína esetében két új vizsgálatot kell említenünk. A piacvédelmi eszközök e szokásos felhasználói mellett néhány korábban kevésbé aktív szereplő is kivette a részét a növekedésből. Kiemelendő közülük Ausztrália és Argentína, amelyek három-három új vizsgálatot indítottak 2018-ban. Emellett új országok is megjelentek a színen: az Öböl-menti

Együttműködési Tanácsnál három vizsgálat volt folyamatban, Madagaszkár két új védintézkedési vizsgálatot indított, Kolumbia pedig – öt év után először – új vizsgálatot indított 2018-ban a fagyasztott hasábburgonya területén.

A 2018-ban bevezetett intézkedéseket tekintve az USA szerezte meg az első helyet tíz új intézkedéssel, míg Ausztrália négy, India és Törökország pedig három-három új intézkedést hozott. Kína 2018-ban egy intézkedést vezetett be.

Az egyes ágazatokat tekintve ismét az acélipar volt a legkedveltebb célpont, az újonnan indított 37 vizsgálat közül 12, az újonnan bevezetett 32 intézkedés közül pedig 13 irányult erre az ágazatra. Az acéltermékeket célozza a 2018-ban hatályos összes intézkedés legnagyobb hányada is: 67 intézkedés 174 közül. Nagy részarányt képviseltek emellett a vegyi anyagok is, ezen a területen nyolc új vizsgálat indult.

Bár a Bizottság a legtöbb olyan eljárásba beavatkozik, amelyet az EU-val szemben indítanak, erőfeszítéseit különösen a rendszerszintű kérdésekre összpontosítja, valamint azokra az ügyekre, amelyek kapcsán az érintett gazdasági ágazat kifejezetten kéri a közreműködését. A Bizottság 2018-ban fellépett például a Chile által a tejpor- és a sajtimport területén folytatott védintézkedési vizsgálatban és az Ausztrália által a paradicsomkonzervvel kapcsolatban bevezetett dömpingellenes intézkedések hatályvesztési felülvizsgálatában. A Kolumbia által a fagyasztott hasábburgonya importjára bevezetett vámok különösen akadályozzák a kereskedelmet, mert a jelek szerint a vizsgálatot végző hatóság által alkalmazott hibás számítási módszer mesterségesen felduzzasztotta a dömpingkülönbözeteket.

A 2018. évben különösen nagy nyomás nehezedett a papíriparra is, ezen a területen India, az Öböl-menti Együttműködési Tanács és Ausztrália egyaránt folytatott vizsgálatot. A Bizottság az EU érintett gazdasági ágazatával karöltve beavatkozott a vizsgálatokba, és továbbra is szorosan figyelemmel kíséri a fejleményeket.

II.7. A WTO KERETEI KÖZÖTT FOLYTATOTT TEVÉKENYSÉG

Az EU a WTO-ban továbbra is elkötelezett maradt a támogatásokkal kapcsolatos kérdések napirenden tartása mellett, és erőfeszítéseket tett az előrehaladás érdekében. A 2018. évben Genfben folytatódtak a halászati támogatásokkal kapcsolatos intenzív tárgyalások. Bár csak korlátozott előrelépést sikerült elérni, a tárgyaló felek 2019-re olyan ambiciózus munkaprogramot fogadtak el, amelynek alapján a WTO-tagok 2019 végéig lezárhatják a tárgyalásokat.

A 2018. évben az EU részt vett a piacvédelemmel összefüggő feladatokat ellátó WTO-bizottságok áprilisi és októberi ülésén. A WTO Dömpingellenes Bizottságában az EU egyebek mellett megválaszolta az EU piacvédelmi szabályozásának reformjával kapcsolatban feltett számos kérdést. Emellett az EU kifejezte aggályát az egyes harmadik országok által az EU-val, illetve annak tagállamaival szemben folytatott vizsgálatok egyes vonatkozásai kapcsán.

Az EU részt vett a végrehajtással foglalkozó dömpingellenes WTO-munkacsoport mindkét ülésszakán. A megtárgyalt témák között szerepelt például a dömpingkülönbözetek számítása,

valamint a dömping és a kár folytatódásának vagy megismétlődésének a hatályvesztési felülvizsgálatokban való meghatározása kapcsán követendő módszertan.

A támogatásokkal és a kiegyenlítő intézkedésekkel foglalkozó WTO-bizottság (SCC) speciális bizottsága áttekintette az EU-nak a 2017. évben nyújtott támogatásokra vonatkozó bejelentését. Az SCC rendes ülésein emellett – az EU, az USA, Kanada és Japán közös szponzorálásával – folytatódtak az egyeztetések arról, hogy milyen szerepet játszanak a gazdaság egyes ágazataiban a támogatások a kapacitásfelesleg kialakulásában. Az EU többször kiállt amellett, hogy átláthatóbbá kell tenni a rendszert, és sürgette, hogy a többi tag minden támogatását jelentse be a WTO-nak.

A védintézkedésekkel foglalkozó WTO-bizottságban az EU kifejezte aggályait egyes más WTO-tagok védintézkedési vizsgálataival kapcsolatban (például Chile – tejpor és gouda sajt, USA – szolárpanelek, Törökország – tapéta). Emellett az EU megválaszolta a többi WTO-tag által az egyes acéltermékekre vonatkozóan indított európai uniós védintézkedési vizsgálattal összefüggésben feltett kérdéseket.

II.8. A MEGHALLGATÓ TISZTVISELŐ TEVÉKENYSÉGE

A 2018. évben a meghallgató tisztviselő 27 felkérést kapott a közreműködésre, és nyolc meghallgatást tartott. Több esetben az érintett felek egyszerre kérték a meghallgató tisztviselő közreműködését és a vizsgálat lefolytatásáért felelős szolgálatok előtti meghallgatás lehetőségét. A meghallgató tisztviselő arra az álláspontra helyezkedett, hogy az érdekelt feleknek az aggályaikkal először a szolgálatokhoz kell fordulniuk, és a meghallgató tisztviselő csak akkor lép közbe, ha ily módon nem lehet megoldást találni. Ennek eredményeként a közreműködést kérő érdekelt feleknek a legtöbb esetben sikerült közvetlenül a vizsgálatot végző munkatársakkal egyeztetve megtalálniuk a megoldást.

A 2018. évben csak néhány vizsgálatban igényelték a felek a meghallgató tisztviselő közreműködését. Ezekben az esetekben vagy több érdekelt fél kérte a közreműködést, vagy egyetlen fél kért többször beavatkozást. Az érdekelt felek jobbára a vizsgálatok elemzéseit, ténymegállapításait és következtetéseit vitatták, és a szolgálatok minden esetben készek voltak felvilágosítást adni, illetve további információkat bocsátani az érintett felek rendelkezésére. Ebben az összefüggésben említést érdemel az az eset, amikor egy érdekelt fél a Bizottság által a vizsgálat lefolytatása során a személyes adatok védelme kapcsán követett politikát vitatta – ezt a kérdést végül az Európai Adatvédelmi Hivatal elé kellett utalni. A 2018. évben a meghallgató tisztviselő minden esetben azt állapította meg, hogy az érdekelt felek eljárási jogai nem sérültek.

A jogszabályi változások nyomán a dömping- és a szubvencióellenes alaprendelet most már kifejezetten elismeri a meghallgató tisztviselő szerepét. Ebben az összefüggésben megemlítendő, hogy a meghallgató tisztviselő a Bizottság által az átláthatóság növelése és a feleket megillető eljárási jogok garantálása érdekében követett eljárások kidolgozásában is részt vett.